SPRAWOZDANIE

o działalności Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
/Oddział Pracy i Opieki Społecznej/
w dziale pośrednictwa pracy i opieki społecznej

oraz

o działalności opiekuńczej związków samorządowych
i instytucyj społecznych w Województwie Pomorskim

W ROKU 1928.

Wojewoda Pomorski

Nr.X.B.- 8060/29.

Toruń, dnia 1.października 1929 r.

1.130

S P R A W O Z D A N I E

o działalności Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
/Oddział Pracy i Opieki Społecznej/
w dziale pośrednictwa pracy i opieki społecznej

oraz

o działalności opiekuńczej związków samorządowych
i instytucyj społecznych w Województwie Pomorskiem

w roku 1928

T r e ś ć   s p r a w o z d a n i a

I/ ORGANIZACJA I ADMINISTRACJA WYDZIAŁU PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

1/ Stan osobowy.

Na okres budżetowy 1928/29 obowiązywał etat osobowy, ustalony reskryptem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7/IV 1927 Nr.760/Pr.II., który doznał zmiany od 1.I.29 r.na podstawie reskryptu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12/I.1929 r.Nr.7253/Pr.II. Stan osobowy przedstawiał się następująco:

Stopień służbowy:	V	VI	VII	Razem
Ilość stanowisk				
do 31.XII.1928 r.	1	1	1	3
od 1.I.1929 r.	-	1	1	2

Stanowiska te obsadzone były w sposób następujący:

VII st.sł. Tadeusz Kruszelnicki referendarz, od 1/I.1929 radca w VI st.sł równocześnie Kierownik Oddziału Pracy i Opieki Społecznej.

VIII " " Piotr Guzinski

Stanowisko V.st.sł. nie było obsadzone w okresie sprawozdawczym.

Agendy Kancelaryjne Oddziału Pracy i Opieki Społecznej opracowywała wspólna kancelarja Wydziału Administracyjnego.

Od początku roku sprawozdawczego do 31.VIII.1928 przydzielony był z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy Toruń jeden urzędnik do dyspozycji Oddziału Pracy i Opieki Społecznej. Po zwolnieniu ze służby tegoż urzędnika, przydzielony został w dniu 23.X.1928 za zgodą Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej do Oddziału Pracy i Opieki Społecznej Jan Grochocki asesor VIII.st.sł. z pozostawieniem nadal na etacie Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Toruniu, wzamian za to 1/ etat IX.st.sł.z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy Toruń równocześnie oddany został do dyspozycji Wyższego Urzędu Ubezpieczeń.

2/ Podział czynności.

Oddział Pracy i Opieki Społecznej w roku sprawozdawczym dzielił się na 3 referaty:

A/ Referat Pośrednictwa Pracy - obejmował następujące sprawy:

1/ Nadzór nad urzędowaniem Państw.Urzędów Pośrednictwa Pracy.

2/ Państwowe pośrednictwo pracy, w tem

a/ clearing pracy

b/ statystyka pośrednictwa pracy,

3/ Zarobkowe pośrednictwo pracy

4/ Społeczne pośrednictwo pracy

5/ Walka z bezrobociem

6/ Emigracja za pracą.

B/ Referat opieki nad dziećmi i organizacji opieki społecznej.

1/ Opieka nad dziećmi wogóle,

2/ Dzieci subwencjonowane przez Państwo,

3/ Dzieci anormalne,

4/ Dzieci zakaźnie chore,

5/ Wychowanie zapobiegawcze,

6/ Zakłady zamknięte opieki nad dziećmi,

7/ Zakłady otwarte opieki nad dziećmi,

8/ Personel wychowawczy Zakładów Opiekuńczych,

9/ Opieka nad majątkiem małoletnich,

10/ Kolonje wakacyjne,

11/ Ochrona macierzyństwa,

12/ Budżet opieki społecznej,

13/ Kontrola wydatkowanych kredytów op.społ.

14/ Organizacja samopomocy społecznej,

15/ Nadzór nad działalnością instytucyj społecznych.

C/ Referat opieki nad dorosłymi.

1/ Opieka ustawowa nad ubogimi i niezdolnymi do pracy,

2/ Pomoc doraźna ubogim i niezdolnym do pracy,

3/ Repatrjacja i deportacja ubogich i umysłowo chorych,

4/ Zaopatrzenie ustawowe inwalidów wojennych,

5/ Pomoc doraźna inwalidom wojennym,

6/ Podróże inw.woj.w sprawach zaopatrzenia,

7/ Kształcenie inwalidów woj.,

8/ Kapitalizacja rent inw.woj.,

9/ Inwalidzi wojenni azylanci,

10/ Opieka nad kalekami,

11/ Opieka nad reemigrantami,

12/ Opieka nad poszkodowanymi przez wojnę i wypadki polityczne,

13/ Opieka nad rodzinami emigrantów,

14/ Opieka nad poszkodowanymi przez wypadki żywiołowe i ekonomiczne,

15/ Opieka nad rodzinami więźniów i zwolnionymi z więzień,

16/ Zwalczanie włóczęgostwa,

17/ Ubezpieczenia społeczne,

18/ Fundacje opiekuńcze - społeczne

3/ Pisma

W roku sprawozdawczym załatwił Oddział Pracy i Opieki Społecznej 7044 spraw i to:

Znak Referatu	Nazwa	Referent	Ilość spraw
IV F.	Pośrednictwo Pracy	Tadeusz Kruszelnicki Kierownik Oddziału Pracy i Op.Społ.w VI. st.sł.- oraz jako referent pomocniczy asesor Grochocki Jan	2000

Znak Referatu	Nazwa	Referent	Ilość spraw
IV G.	Opieka nad dziećmi i organizacja op. społ.	Tadeusz Kruszelnicki Kierownik Oddz.Pr.i Op.Społ. w VI.st.sł.- oraz jako referent pomocniczy asesor Grochocki Jan	1332
IV H.	Opieka nad dorosłymi	Piotr Guziński urz.VIII.st.sł.	3712
		Razem	7044

t.zn.dziennie przeci,tnie około 24 spraw

według miesięcy załatwiono spraw:

Miesiąc	Referat F.	G.	H.	Razem
Styczeń	234	166	296	696
Luty	237	206	288	731
Marzec	128	164	388	680
Kwiecień	185	241	409	835
Maj	177	96	343	616
Czerwiec	167	65	299	531
Lipiec	163	64	282	509
Sierpień	113	52	260	425
Wrzesień	133	85	189	407
Październik	175	71	310	556
Listopad	133	65	312	510
Grudzień	155	57	336	548
Razem	2000	1332	3712	7044

4/ wyjazdy służbowe.

l. p.	Czas trwania podróży służbowej.	Imię, nazwisko i charakter służbowy urzędnika	Miejsce wyjazdu służbowego	cel
1.	12.IV.28	Tadeusz Kruszelnicki referendarz VII.st.sł.	Poznań	jako delegat Wojewody Pom.na zjazd Kierowników Stacyj Opieki n.Matką i Dzieckiem.
2.	8/VII-11/VII	Walerjan Zapała naczelnik V.st.sł.	Warszawa	załatwienie w Ministerstwie Pr.i Op. Społ. sprawy likwidacji kosztów dzieci syberyjskich
3.	20/VII	"	Kozielec	zbadanie stanu zagospodarowania Zakładu dzieci syberyjskich.
4.	7/VIII-16/VIII	-"-	Gdynia, Hel,Wielka wieś,Wejherowo i Tczew.	przeprowadzenie lustracji kolonji letnich.
5.	18/VIII-20/VIII	Piotr Guziński urz.VIII.st.sł.	Starogard	jako delegat Wojewody Pom.na zjazd Inwalidów Wojennych R.P.
6.	26/X.	Tadeusz Kruszelnicki referendarz VII.st.sł.	Kozielec	lustracja Zakładu dzieci syberyjskich
7.	13/III.29	-"-	Chojnice	lustracja Krajowego Zakładu Poprawczego.

B/ POŚREDNICTWO PRACY.

I. Organizacja i administracja P.U.P.P.

1/ organizacja terytorjalna.

Po zlikwidowaniu Ekspozytury Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Chojnicach zarządzonem reskryptem Ministerstwa Pracy i Opieki

Społecznej z dnia 31/I.1928 Nr.27163/Pr.II.oraz po przeniesieniu Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy z Wejherowa do Gdyni, zatwierdzonem dekretem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29/IX. 1928 Nr.5154/Pr.Gab. znajdowały się w roku sprawozdawczym na terenie Województwa Pomorskiego 4 Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy tak, że sieć P.U.P.P. obejmowała powiaty w sposób następujący:

1/ Państwowy Urz.Pośr..Pracy w Toruniu:	miasto Toruń oraz powiaty: toruński, chełmiński,i wąbrzeski.
2/ Panstwowy Urz.Pośr.Pr.w Grudziądzu:	miasto Grudziądz oraz powiaty:grudziądzki, świecki, brodnicki, lubawski i działdowski.
3/Państwowy Urz.Pośr.Pracy w Tczewie:	powiaty: tczewski, starogardzki, gniewski, chojnicki, tucholski i sępoleński.
4/ Państwowy Urz.Pośr.Pracy w Gdyni:	miasto Gdynia oraz powiaty: morski, kościerski i kartuski.

2/ Stan osobowy.

Na okres budżetowy 1928/29 obowiązywał nie zmieniony od roku budż.1927/28 etat osobowy, a więc:

Stopień służbowy:	VII	VIII	IX	X	XI	Razem
Ilość stanowisk:	2	2	3	2	1	10

Faktyczny stan osobowy przedstawiał się następująco:

Stopień służbowy:	VII	VIII	IX	X	XI	Razem
Ilość stanowisk:	1	3	3	2	1	10

Stanowiska te były podzielone między poszczególne Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy, jak następuje:

P.U.P.P.	VII	VIII	IX	X	XI	Razem
Toruń	1	-	2	-	-	3
Grudziądz	-	1	-	-	1	2
Tczew	-	1	1	1	-	3
Gdynia	-	1	-	1	-	2
Razem	1	3	3	2	1	10

/Uwaga: 1 etat IX.st.sł.z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy Toruń, jak poprzednio wspomniano, był oddany do dyspozycji Wojew.Oddziału Pracy i Opieki Społecznej, wzgl.Wyższego Urzędu Ubezpieczeń/.

II. Działalność Państw.Urz.Pośrednictwa Pracy.
/Państwowe pośrednictwo pracy/

1/ Zapośredniczenie ogólne.

Przypuszczalna ogólna ilość bezrobotnych /t.zn. tak zarejestrowanych, jak i niezarejestrowanych w P.U.P.P./ przedstawiała się z końcem poszczególnych miesięcy następujące:

W końcu miesiąca:	Przypuszczalna ogólna ilość bezrobotnych w obwodzie P.U.P.P.				
	Toruń	Grudziądz	Tczew	Gdynia	Razem
stycznia	2591	2637	2130	1499	8857
lutego	2520	2245	2055	1186	8006
marca	2095	1514	1534	857	6000
kwietnia	1651	1285	1552	424	4912
maja	1232	1004	966	173	3375
czerwca	580	613	426	64	1683
lipca	482	423	171	61	1137

W końcu miesiąca	Przypuszczalna ogólna ilość bezrobotnych w obwodzie P.U.P.P.				
	Toruń	Grudziądz	Tczew	Gdynia	Razem
sierpnia	483	492	134	51	1160
września	354	708	144	44	1250
października	507	762	183	62	1514
listopada	925	1124	386	584	3019
grudnia	1755	1515	2583	2356	8209
t.j.przeciętnie miesięcznie	1264	1194	1022	614	4094

<u>Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w P.U.P.P.</u>

a niezapośredniczonych do pracy, była z końcem poszczególnych miesięcy następująca:

W końcu miesiąca /remanent/	Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w P.U.P.P.				Razem
	Toruń	Grudziądz	Tczew	Gdynia	
stycznia	1256	1620	2087	927	5890
lutego	1319	1323	2040	853	5535
marca	1237	984	1403	523	4147
kwietnia	975	721	1491	364	3551
maja	934	655	915	169	2673
czerwca	502	393	422	60	1377
lipca	458	329	162	57	1006
sierpnia	420	396	121	46	983
września	289	543	138	38	1008
października	381	561	157	56	1155
listopada	654	787	368	490	2299
grudnia	1278	1046	2497	1121	5942
tj.przeciętnie miesięcznie	809	780	983	392	2964

Stosunek więc bezrobotnych zarejestrowanych w P.U.P.P. do przypuszczalnej ogólnej liczby bezrobotnych wynosił w ciągu roku sprawozdawczego przeciętnie około 72,4%.

W stosunku do lat ubiegłych ilość bezrobotnych zarejestrowanych w P.U.P.P. przedstawiała się następująco:

a/ w podziale miesięcznym

W końcu miesiąca	Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w P.U.P.P. w roku 1926	1927	1928
stycznia	6426	6714	5890
lutego	5828	6866	5535
marca	5056	5506	4147
kwietnia	3181	3898	3551
maja	2737	2732	2673
czerwca	2033	2117	1377
lipca	1600	1554	1006
sierpnia	1504	1404	983
września	1595	1314	1008
października	2150	1356	1155
listopada	3394	2687	2299
grudnia	6205	5065	5942
Razem	41709	41213	35566
tj. przeciętnie miesięcznie	3589	3434	2964

b/ w podziale terytorjalnym

/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P.	Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w roku		
	192[illegible]	1927	1928
Toruń	13708	11432	9703
Grudziądz	13144	14361	9358
Tczew	7913	10484	11801
Gdynia	6944	4936	4704
Razem	41709	41213	35566

Stosunek zarejestrowanych w P.U.P.P. poszukujących pracy /podaży/ do zgłoszonych w P.U.P.P. wolnych miejsc /popytu/ był w ciągu poszczególnych miesięcy następujący:

a/ w podziale miesięcznym.

Miesiąc	Podaż pracy		Popyt na pracę		Pozostało do umieszczenia z końcem miesiąca.
	Ilość poszukujących pracy.	Ilość umieszczonych w pracy.	Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl. zdjętych z ewidencji.	
styczeń	7898	2008	1708	1646	5890
luty	8135	2600	2444	2337	5535
marzec	7518	3371	3707	3019	4147
kwiecień	10332	6781	6545	6651	3551
maj	8499	5826	5873	5747	2673
czerwiec	5193	3816	3554	3487	1377
lipiec	3363	2357	2270	2183	1006
sierpień	6295	5312	5310	5196	983
wrzesień	6093	5085	5417	4965	1008
październik	5229	4074	4236	4113	1155
listopad	8367	6068	5926	5907	2299
grudzień	7837	1895	1835	1785	5942
Razem	84759	49192	48836	46836	36567
tj. przeciętnie miesięczn.	7062	4099	4068	3905	2963

b/ w podziale terytorialnym.

/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P.	Podaż pracy: Ilość poszukujących pracy.	Podaż pracy: Ilość umieszczonych w pracy.	Popyt na pracę: Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Popyt na pracę: Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl. zdjętych z ewidencji.
Toruń	16304	6601	5623	5138
Grudziądz	18662	9303	9523	9017
Tczew	33332	21531	21983	21352
Gdynia	16461	11757	11707	11329
Razem	84759	49192	48836	46836

c/ w podziale na grupy zawodowe

/zestawienie z całego roku/

Grupa zawodowa	Podaż pracy: Ilość poszukujących pracy.	Podaż pracy: Ilość umieszczonych w pracy wzgl. zdjętych z ewidencji.	Popyt na pracę: Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Popyt na pracę: Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl. zdjętych z ewidencji.
Górnictwo	61	16	1	1
Przemysł metalowy	3418	1371	1152	1062
" włókien.	16	3	-	-
" budowl.	3949	2096	2217	2088
" drzewny	1942	888	854	821
" skórny	744	239	155	151
" pap. i druk.	209	97	75	75
" spożywczy	727	323	203	202
" konfekcyjny	439	194	126	125
Przetwory zwierzęce	-	-	-	-
Przemysł chemiczny	141	92	90	90
Rob. niewykwalifik.	44866	24008	23924	22978

Grupa zawodowa	Podaż pracy: Ilość poszukujących pracy.	Podaż pracy: Ilość umieszczonych w pracy wzgl. zdjętych z ewidencji.	Popyt na pracę: Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Popyt na pracę: Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl. zdjętych z ewidencji.
Służba domowa	1718	1286	1692	1431
Służba folwarczna	4548	2081	2328	2132
Sezonowa	14603	13747	13808	13712
Pracownicy komunikacyjni.	267	128	84	84
Oficjaliści rolni	310	66	27	26
Nauczyciele	71	19	1	1
Biuraliści	2891	528	178	172
Technicy	68	32	25	25
Subjekci handlowi	1061	297	134	124
Inni pracownicy umysłowi	684	289	205	183
Młodociani	1750	1265	1452	1247
Inwalidzi wojenni	276	119	106	106
Razem	84759	49192	48836	46836

Z zestawień pod a/ do c/ wynika, że stosunek umieszczonych w pracy do poszukujących pracy w ciągu roku sprawozdawczego wynosił przeciętnie 58%. Stosunek obsadzonych do zgłoszonych wolnych miejsc wynosił przeciętnie 99%.

Stosunek wolnych miejsc do poszukujących pracy wynosił przeciętnie 58%.

2/ Zapośredniczenie młodocianych

pracowników /uczniów i terminatorów/ przedstawiało się następująco:

a/ w podziale na grupy zawodowe
/zestawienie z całego roku/

Grupa zawodowa	Podaż pracy		Popyt na pracę	
	Ilość poszukujących pracy.	Ilość umieszczonych w pracy wzgl.zdjętych z ewidencji.	Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl.zdjętych z ewidencji.
Przemysł metalowy	15	12	12	12
" drzewny	16	13	12	12
Robotn.niewykwalif.	1033	623	817	621
Służba domowa	121	98	101	92
Służba folwarczna	451	423	422	422
Subj.handlowi	11	7	6	6
Prakt.terminat.	4	4	4	4
Inni	99	85	78	78
Razem	1750	1265	1452	1247

b/ w podziale terytorialnym
/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P.	Podaż pracy		Popyt na pracę	
	Ilość poszukujących pracy.	Ilość umieszczonych w pracy wzgl.zdjętych z ewidencji.	Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Ilość wolnych miejsc obsadzonych wzgl.zdjętych z ewidencji.
Toruń	147	85	94	74
Grudziądz	337	183	244	209
Tczew	1164	904	1038	888
Gdynia	102	93	76	76
Razem	1750	1265	1452	1247

Stosunek więc młodocianych umieszczonych w pracy do poszukujących pracy w ciągu roku sprawozdawczego wynosił przeciętnie 72%. Stosunek obsadzonych do zgłoszonych wolnych miejsc dla młodocianych wynosił przeciętnie 86%. Stosunek wolnych miejsc do poszukujących pracy wynosił przeciętnie 83%.

3/ Zapośredniczenie inwalidów wojennych

przedstawiało się następująco:

a/ w podziale miesięcznym

Miesiąc	Podaż pracy: Ilość poszukujących pracy.	Podaż pracy: Ilość umieszczonych w pracy.	Popyt na pracę: Ilość wolnych miejsc.	Popyt na pracę: Ilość obsadzonych miejsc	Pozostało z końcem miesiąca bez pracy.
styczeń	20	8	8	8	12
luty	16	5	4	4	11
marzec	22	10	9	9	12
kwiecień	25	14	14	14	11
maj	27	14	13	13	16
czerwiec	24	10	10	10	14
lipiec	24	8	7	7	16
sierpień	24	9	8	8	15
wrzesień	26	11	7	7	15
październik	23	10	8	8	13
listopad	25	14	13	13	11
grudzień	20	6	5	5	14
Razem	276	119	106	106	157
tj.przeciętnie	23	10	9	9	14

b/ w podziale terytorialnym.
/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P	Podaż pracy: Ilość poszukujących pracy	Podaż pracy: Ilość umieszczonych w pracy	Popyt na pracę: Ilość wolnych miejsc	Popyt na pracę: Ilość obsadzonych miejsc.	Pozostało bez pracy z końcem miesiąca.
Toruń	53	18	14	14	35
Grudziądz	67	27	25	25	40
Tczew	133	69	63	63	64
Gdynia	23	5	4	4	18
Razem	276	119	106	106	157

Stosunek więc inwalidów wojennych umieszczonych w pracy do poszukujących pracy wynosił w ciągu roku sprawozdawczego przeciętnie 43%.

4/ Clearing

Zapośredniczenie za pomocą Komunikatów clearingowych było następujące:

a/ w podziale miesięcznym

Miesiąc	Skierowanie do innych P.U.P.P.		Przybyło z innych P.U.P.P.	
	na terenie Pomorza	poza Pomorzem	z Pomorza	z poza Pomorza
styczeń	-	-	-	4
luty	-	-	-	-
marzec	-	-	-	-
kwiecień	-	-	-	6
maj	-	-	-	-
czerwiec	-	-	-	-
lipiec	-	-	-	-
sierpień	-	-	-	-
wrzesień	-	-	-	1
październik	-	-	-	-
listopad	-	-	-	5
grudzień	-	-	-	-
Razem	-	-	-	16
tj.przeciętnie miesięcznie	-	-	-	1,3

b/ w podziale terytorialnym
/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P.	Sierowano do innych P.U.P.P.		Przybyło z innych P.U.P.P.	
	na terenie Pomorza	poza Pomorzem	z Pomorza	z poza Pomorza
Toruń	-	-	-	5
Grudziądz	-	-	-	10
Tczew	-	-	-	-
Gdynia	-	-	-	1
Razem	-	-	-	16

Z powyższych zestawień wynika, że zapośredniczenie za pomocą clearingu wynosiło zaledwie 0,4% ogólnych zapośredniczeń, co jest z resztą zrozumiałe, gdyż bezrobocie istnieje w obwodach wszystkich P.U.P.P. w Polsce, a te zaspakajając popyt na pracę swoimi bezrobotnymi, nie mają prawie wcale wolnych miejsc dla bezrobotnych z innych P.U.P.P.

5/ Emigracja

Emigracja kontynentalna za pracą, dokonaną za pomocą P.U.P.P. przedstawia się następująco:

a/ w podziale miesięcznym

Miesiąc	Ilość emigrantów do Francji	Niemiec	Innych Krajów	Razem
styczeń	2	1	-	3
luty	8	26	46	80
marzec	13	181	244	438
kwiecień	15	249	2017	2281
maj	17	435	2346	2798
czerwiec	7	54	147	208
lipiec	10	40	-	50
sierpień	11	115	35	161
wrzesień	7	24	43	74
październik	7	24	-	31
listopad	7	2	-	9
grudzień	15	1	-	16
Razem	119	1152	4878	6149
t.j.przeciętnie miesięcznie.	10	96	407	513

b/ w podziale terytorialnym.

/zestawienie z całego roku/

P.U.P.P.	Ilość emigrantów do Francji	Niemiec	Innych Krajów	Razem
Toruń	53	21	2	76
Grudziądz	40	27	5	72
Tczew	26	1076	4871	5973
Gdynia	-	28	-	28
Razem	119	1152	4878	6149

III. Zarobkowe pośrednictwo pracy.

W roku sprawozdawczym było na Pomorzu 12 zarobkowych biur pośrednictwa pracy, trudniących się zapośredniczeniem wyłącznie służby domowej a mianowicie:

Obwód P.U.P.P.	Miejscowość	Ilość zarobkowych biur pośrednictwa pracy.	Razem
Toruń	Toruń Chełmża Chełmno	5 1 2	8
Grudziądz	Grudziądz	2	2
Tczew	Tczew	1	1
Gdynia	Wejherowo	1	1
		Razem	12

Zapośredniczenia służby domowej, dokonane przez powyższe biura, przedstawiały się następująco:

a/ w podziale miesięcznym.

Miesiąc	Ilość poszukujących pracy.	Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Ilość umieszczonych w pracy.
styczeń	293	160	89
luty	327	262	155
marzec	246	145	84
kwiecień	295	276	198
maj	277	234	144
czerwiec	266	311	167
lipiec	280	289	249
sierpień	259	278	233
wrzesień	286	282	248
październik	235	239	225
listopad	243	274	237
grudzień	156	176	142
Razem	3463	2926	2171
tj. przeciętnie miesięcznie.	364	244	181

b/ w podziale terytorialnym

/zestawienie z całego roku/

Obwód P.U.P.P.	Ilość poszukujących pracy.	Ilość zgłoszonych wolnych miejsc.	Ilość umieszczonych w pracy.
Toruń	1938	1377	908
Grudziądz	961	986	837
Tczew	351	366	255
Gdynia	213	197	171
Razem	3463	2926	2171

IV Społeczne pośrednictwo pracy.

W roku sprawozdawczym działały na terenie Województwa Pomorskiego 2 społeczne biura pośrednictwa pracy z wynikiem następującym:

L. p.	Nazwa instytucji wzgl. organizacji społecznej.	Siedziba Zarządu	Właściwy P.U.P.P.	Grupa zawodowa	Zarejestrowano poszukujących pracy	Zgłoszonych wolnych miejsc	Zapośredniczono do pracy
1.	Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomicznego i Hotelowego w Polsce, Oddział Toruń.	Toruń	Toruń	a/ pomocnicy gastronom.	177	54	53
				b/ kucharki	2	-	-
				c/ bufetowe	1	-	-
				Razem	180	54	53
2.	dto, oddział w Grudziądzu	Grudziądz	Grudziądz	pracownicy gastronomiczni	94	51	49
				Ogółem	274	105	102

V. Bezrobocie.

1/ Zmiany stanu bezrobocia według przyczyn.

Z podanej wyżej statystyki wynika, że liczba bezrobotnych - tak przypuszczalna ogólna, jak i samych zarejestrowanych w P.U.P.P.- począwszy od stycznia, stopniowo się zmniejszała do sierpnia, od tego czasu aż do końca roku sprawozdawczego stopniowo się zwiększała, tak, że z końcem roku sprawozdawczego była mniejwięcej taka, jak na początku tego roku.

Wahania te są zupełnie normalnem zjawiskiem i znajdują uzasadnienie w normalnem wzmocnieniu się popytu na pracę w sezonie prac rolnych, budowlanych i ziemnych.

Znaczy to, że w ciągu roku sprawozdawczego nie było właściwie poważniejszych przesileń na rynku pracy, któreby na nieokreślony czas powiększyły szeregi bezrobocia.

Przyczyny wahania się stanu bezrobocia tj.przyrostu i ubytku poszukujących pracy, były następujące:

P r z y r o s t /przybyło zarejestrowanych w P.U.P.P. bezrobotnych/.

a/ w podziale miesięcznym.

W ciągu miesiąca	Wskutek zamknięcia warsztatów pracy.	zawieszenia robót publicznych.	powrotu wychodźców.	chęci zmiany zajęcia.	demobilizacji	innych przyczyn	Razem
stycznia	11	-	-	95	24	2599	2729
lutego	37	14	-	160	57	1977	2245
marca	26	7	-	226	114	1610	1983
kwietnia	134	4	2	177	46	5822	6185
maja	33	91	3	105	38	4678	4948
czerwca	164	61	4	552	67	1672	2520
lipca	338	59	-	191	21	1377	1986
sierpnia	70	266	-	546	-	4407	5289
września	118	90	-	593	159	4150	5110
października	290	51	-	661	178	3041	4221
listopada	315	117	-	1007	120	5653	7212
grudnia	585	1543	-	29	5	3376	5538
Razem	2121	2303	9	4342	798	40393	49966
tj.przeciętnie miesięcznie	177	192	0,7	362	66	3366	4164

b/w podziale terytorialnym.
/zestawienie z całego roku/

Obwód P.U.P.P.	wskutek zamknięcia warsztatów pracy.	zawieszenia robót publicz.	powrotu wychodźców.	chęci zmiany zajęcia.	demobilizacji.	innych przyczyn	Razem
Toruń	217	474	2	241	206	5608	6748
Grudziądz	1005	254	7	1010	584	6417	9277
Tczew	462	374	-	478	-	21061	22375
Gdynia	437	1201	-	2613	8	7307	11566
Razem	2121	2303	9	4342	798	40393	49966

Ubytek /ubyło zarejestrowanych w P.U.P.P. bezrobotnych/

a/ w podziale miesięcznym.

W ciągu miesiąca	Wskutek uruchomienia warsztatów pracy.	zatrudnienia przy robotach publ.	wychodźctwa zagranicę.	skierowania do pracy przez clearing.	zdjęcia z ewidencji.	innych przyczyn.	Razem
stycznia	-	128	3	-	403	1470	2004
lutego	41	341	80	-	362	1774	2598
marca	72	490	438	-	433	1985	3368
kwietnia	96	437	2281	-	460	3503	6777
maja	378	293	2798	-	301	2052	5822
czerwca	1228	889	208	-	536	953	3814
lipca	567	369	49	-	317	1053	2356
sierpnia	1280	705	161	-	328	2837	5311
września	817	754	74	-	301	3137	5083
października	909	801	31	-	164	2166	4071
listopada	977	2185	9	-	264	2631	6066
grudnia	267	362	16	-	185	1065	1895
Razem	6632	7754	6149	-	4059	24571	49165
tj. przeciętnie miesięcznie	553	647	512	-	338	2047	4097

b/ w podziale terytorialnym.

/zestawienie z całego roku/

Obwód P.U.P.P.	wskutek						Razem
	uruchomienia warsztatów pracy.	zatrudnienia przy robotach publ.	wychodźctwa zagranicę	skierowania do pracy przez clearing	zdjęcia z ewidencji	innych przyczyn	
Toruń	253	353	76	-	2149	3770	6601
Grudziądz	5733	366	72	-	877	2228	9276
Tczew	464	76	5973	-	586	14432	21531
Gdynia	182	6959	28	-	447	4141	11757
Razem	6632	7754	6149	-	4059	24571	49165

2/ Zwalczanie bezrobocia

Akcja pomocy bezrobotnym szła w kierunku udzielenia bezrobotnym wsparć gotówkowych
a/ doraźnych z państwowej akcji żywnościowej
b/ ustawowych i doraźnych z Funduszu Bezrobocia.

a/ Państwowa akcja żywnościowa obejmująca tych bezrobotnych w większych skupieniach, którzy byli zarejestrowani w P.U.P.P. a nie pobierali zapomóg z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia przedstawiała się jak poniżej w tabeli.

Akcja ta polegała na jednorazowem bezpłatnem wydawaniu bezrobotnym produktów spożywczych w łącznej wartości na osobę względnie rodzinę:

a/ dla samotnych do 15,- zł.
b/ z rodziną do 30,- zł.

Funduszów na zakup powyższych artykułów udzielał / z kredytów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej/ Oddział Pracy i Opieki Społecznej, który też sprawował nadzór nad całą tą akcją - natomiast

organizacja zakupu i dostawy oraz pokrywanie kosztów transportu i rozdawnictwa artykułów należało do interesowanych związków samorządowych.

Akcja ta w cyfrach była następująca:

L. p.	Miejscowość	Subwencja państwowa na zakup artykułów żywnościowych. w zł.
1	2	3
1.	Toruń	5000,-
2.	Grudziądz	5000,-
3.	Chełmża	5000,-
4.	Gdynia	3000,-
5.	Tczew	3000,-
6.	Czersk	3000,-
7.	Kościerzyna	2000,-
8.	Starogard	1500,-
9.	Chojnice	1500,-
10.	Gniew	1500,-
11.	Tuchola	1500,-
12.	Chełmno	1000,-
13.	Nowe	1000,-
14.	Wejherowo	1000,-
15.	Świecie	1000,-
16.	Kartuzy	1000,-
17.	Lidzbark	1000,-
18.	Golub	500,-
19.	Kowalewo	500,-
20.	Brodnica	500,-
21.	Sępolno	500,-
		Razem zł.40000,-

b/ z Funduszu Bezrobocia

udzielono w roku sprawozdawczym zasiłków

a/ pracownikom fizycznym

1/ z akcji ustawowej /10936 osób/	zł.1.978.303,39
2/ z doraźnej akcji państwowej /3260 osób/	" 172.648,59
Razem	zł.2.150.951,98

b/ pracownikom umysłowym.

z doraźnej akcji państwowej /55 osób/	zł. 3.698,29
Ogółem	zł. 2.154.650,27

C/ Opieka Społeczna

I Wydatki na opiekę społeczną.

1/ z funduszów samorządowych

W samorządowej opiece społecznej na Pomorzu daje się naogół zauważyć stopniowe polepszenie w kierunku zaopatrzenia ubogich gminnych przez odnośne samorządy, co przypisać należy w głównej mierze naciskowi wywieranemu przez władze nadzorcze.

Poniżej przedstawiona zostanie opieka samorządów w cyfrach w stosunku preliminowanych oraz rzeczywiście wydatkowanych kwot na opiekę społeczną do wszystkich wydatków zwyczajnych./całego budżetu.

W roku sprawozdawczym wydatkowały na opiekę społeczną

a/ Wojewódzki Związek Samorządowy

/Starostwo Krajowe Pomorskie/

1/ Preliminarz wszystkich wydatków zwyczajnych /cały budżet włącznie budż.dodatkowego/	zł. 9.164.024,-
2/ w tem preliminarz na opiekę społeczną	1.217.282,-

i to:

a/ na opiekę nad ubogimi, starcami i sierotami zł. 359.136

b/ " " " kalekami i inwalidami " 16.000

c/ " zwalczanie żebractwa, włóczęgostwa, alkoholizmu i nierządu " 6.000

d/ na szkolenie ociemniałych i głuchoniemych w zakładach opieki społecznej " 350.610

e/ na wychowanie zapobiegawcze " 485.536

3/ % stosunek preliminowanych ogólnych wydatków /zwyczajnych/ do wydatków na opiekę społeczną wynosi 13,3

Rzeczywiste wydatki

1/ Ogółem wydatkowało Starostwo Krajowe rzeczywiście na wszystkie wydatki zwyczajne zł. 8.689.141,06

2/ z tego wydatkowało rzeczywiście na opiekę społeczną " 1.220.883,30

w tem,

a/ na opiekę nad ubogimi, starcami i sierotami " 379,994,07

b/ na opiekę nad kalekami i inwalidami " 16.000,-

c/ na zwalczanie żebractwa, włóczęgostwa, alkoholizmu i nierządu " 6.000,-

d/ na szkolenie ociemniałych i głuchoniemych w zakładach opieki społecznej " 379,179,15

e/ na wychowanie zapobiegawcze " 439.710,08

3/ % stosunek ogólnych rzeczywistych wydatków /zwyczajnych do wydatków na opiekę społeczną wynosi 14,05%.

b/ Powiatowe związki samorządowe

1/ Preliminarz /Wydziały Powiatowe/

L. p.	Powiat	Preliminował na wszystkie wydatki zwyczajne /cały budżet zwyczajny/ w zł.	Preliminował na opiekę społeczną w zł.	% stosunek rubryki 3 do 4 tj. wszystkich wydatków do wydatków na opiekę społeczną
1	2	3	4	5
1.	Brodnicki	918,200,-	19650,-	2,14
2.	Chełmiński	1.029,723,73	27500,-	2,67
3.	Chojnicki	812,067,77	25880,-	3,19
4.	Działdowski	474.068,56	9425,-	2,-
5.	Gniewski	492.165,35	15500,-	3,2
6.	Grudziądzki	908.387,-	31500,-	3,47
7.	Kartuski	805,619,20	19800,-	2,46
8.	Kościerski	536.392,-	20500,-	3,82
9.	Lubawski	710.600,-	35590,-	5,-
10.	Sępoleński	413.656,-	11064,60	2,67
11.	Starogardzki	727.030.10	44200,-	6,1
12.	Świecki	1.431.582,88	60198,-	4,2
13.	Tczewski	720.615.91	42087,32	5,84
14.	Toruński	987.832,90	114225,-	11,5
15.	Tucholski	427.117,04	22000,-	5,16
16.	Wąbrzeski	642.991,-	35532,-	5,46
17.	Morski	678.477,-	24200,-	3,56
	Razem	12.716.526,45	558851,92	4,3

2/ Rzeczywiste wydatki

L. p.	Powiat	wydatkował rzeczywiście na wszystkie wydatki zwyczajne w zł.	rzeczywiście na opiekę społeczną w zł.	% stosunek rubryki 3 do 4 tj. rzeczywistych wydatków zwyczajnych do wydatków na opiekę społeczną
1	2	3	4	5
1.	Brodnicki	849.503,40	19650,-	2,31
2.	Chełmiński	1074.910,98	34910,30	3,25
3.	Chojnicki	810.038,76	27582,56	3,40
4.	Działdowski	470.000,-	8425,-	1,9
5.	Gniewski	492.[illegible],35	16825,88	3,42
6.	Grudziądzki	874.406,34	31500,-	3,62
7.	Kartuski	845.811,04	23931,69	2,83
8.	Kościerski	563.795,13	18530.77	3,28
9.	Lubawski	738.772,96	41[illegible],78	5,5
10.	Sępoleński	380.598,86	8262,23	2,17
11.	Starogardzki	660.000,-	41990,95	6,4
12.	Świecki	1.382.697,47	55306,70	4 -
13.	Tczewski	665.686,73	40964,62	6,2
14.	Toruński	932.478,-	113611,-	12,2
15.	Tucholski	432.375,32	29253,20	6,77
16.	Wąbrzeski	616,259,19	32518,63	5,27
17.	Morski	636.090,01	18457,20	2,9
	Razem	11.993.111,55	562971,41	4,5

c/ Miasta Wydzielone

a/ Preliminarz

L. p.	Miasta wydzielone	Liczba wszystkich ubogich miejskich	Preliminowało na wszystkie wydatki zwyczajne./cały budżet miejski/ w zł.	Preliminowało na opiekę społeczną w zł.	% stosunek preliminowanych ogólnych wydatków /zwyczajnych/ do wydatków na opiekę społeczną.
1.	Toruń	919	3.913.869,13	452.860,-	8,7
2.	Grudziądz	754	3.972.665,23	511.102,74	7,7
	Razem	1673	7.886.534,36	963.962,74	przeciętnie 8,2

b/ Rzeczywiste wydatki.

L. p.	Miasta wydzielone	Rzeczywiście wydatkowało na wszystkie wydatki zwyczajne w zł.	Rzeczywiście wydatkowało na opiekę społeczną w zł.	% stosunek ogólnych rzeczywistych wydatków /zwyczajnych/ do wydatków na opiekę społeczną.	przeciętnie wsparcie miesięczne jednego ubogiego miejskiego w zł.
1	Toruń	3.420.295,85	438.776,13	7,9	11,12
2	Grudziądz	3.663.412,07	455.450,32	8,7	15,-
	Razem	7.083.707,92	894.226,45	przeciętnie 7,9	12,56

d/ Miasta niewydzielone

1/ Preliminarz

L. p.	Miasto	Liczba wszystkich ubogich miejskich	Preliminowało na wszystkie wydatki zwyczajne /cały budżet miejski/ w zł.	Preliminowało na opiekę społeczną w zł.	% stosunek preliminowanych ogólnych wydatków /zwyczajnych/ do wydatków na opiekę społeczną.
1	2	3	4	5	6
1.	Brodnica	118	336.364,-	26.090,-	7,8
2.	Chełmno	310	726.136,83	132.908,87	18,3
3.	Chełmża	321	404.295,-	57.030,-	7,-
4.	Chojnice	160	481.264,-	71.000,-	6,8
5.	Czersk	80	139.505,-	15.013,-	9,3
6.	Działdowo	38	211.945,61	15.170,-	7,6
7.	Gdynia	42	1.560.924,01	28.400,-	1,8
8.	Gniew	80	108.981,47	19.763,55	18,-
9.	Golub	44	78.617,90	9,700,-	8,1
10.	Górzno	12	35.206,-	5.638,-	16,-
11.	Kamień	11	45.231,61	5.778,80	7,8
12.	Kowalewo	37	123.966,-	15.260,-	12,3
13.	Kościerzyna	86	210.219,37	17.940,40	8,6
14.	Kartuzy	76	207.283,29	19.620,50	9,5
15.	Lidzbark	110	238.890,91	20.600,-	13,-
16.	Łasin	44	142.250,-	9.385,-	6,6
17.	Lubawa	118	283.793,-	24.970,-	8,8
18.	Nowe	173	168.311,56	24.032,-	14,2
19.	Nowemiasto	124	137.292,49	21.543,70	15,9
20.	Podgórz	14	107.907,28	8.620,-	8,-
21.	Puck	34	99.555,-	9.931,-	9,9
22.	Radzyń	27	52,900,-	5,490,-	9,7
23.	Sępolno	50	147.260,-	21.000,-	14,3

1	2	3	4	5	6
24.	Starogard	275	480.600,-	68.585,27	14,3
25.	Skarszewy	62	129.359,54	12.750,-	9,9
26.	Świecie	241	411.965,-	80.439,-	19,5
27.	Tczew	284	804.856,18	116.160,07	14,4
28.	Tuchola	64	119.700,-	18.244,39	15,3
29.	Wąbrzeźno	184	336.575,60	52,956,80	16,-
30.	Więcbork	35	101.108,32	7.600,-	7,5
31.	Wejherowo	130	407.311,82	56.557,88	13,9
	Razem	3384	8.839.476,79	998.178,23	przeciętnie 11,2

U w a g a: Wszystkie powyższe miasta niewydzielone posiadały poniżej 25000 mieszkańców.

2/ Rzeczywiste wydatki.

L. p.	Miasto	Rzeczywiście wydatkowało na wszystkie wydatki zwyczajne w zł.	Rzeczywiście wydatkowało na opiekę społeczną w zł.	% stosunek ogólnych rzeczywistych wydatków /zwyczajnych/ do wydatków na opiekę społeczną.	przeciętne wsparcie miesięczne jednego ubogiego miejskiego w zł.
1	2	3	4	5	6
1.	Brodnica	296.698,13	23.888,50	8,-	17,-
2.	Chełmno	711.085,80	129.757,47	18,25	10,-
3.	Chełmża	333.326,31	48.524,07	6,9	15,-
4.	Chojnice	449.295,32	70.038,95	6,4	16,-
5.	Czersk	120.752,91	13.610,27	8,1	7,-
6.	Działdowo	195.000,-	15.000,-	7,7	12,-
7.	Gdynia	806.618,79	22.319,54	2,7	25,-
8.	Gniew	98.000,-	15.165,53	15,4	15,-

1	2	3	4	5	6
9.	Golub	74.989,82	10.388,94	7,2	15,-
10.	Górzno	34.340,-	3.026,51	8,8	21,-
11.	Kamień	44.000,-	5.300,-	8,3	25,-
12.	Kartuzy	172.725,41	20.272,83	11,7	15,-
13.	Kowalewo	109.089,-	11.469,39	10,5	25,-
14.	Kościerzyna	193.000,-	16.662,31	8,2	9,-
15.	Lidzbark	140.000,-	19.055,88	13,6	9,-
16.	Łasin	116.403,99	6.145,29	5,2	10,-
17.	Lubawa	276.555,30	24.815,78	9,-	13,-
18.	Nowe	175.936,45	22.011,69	12,-	11,-
19.	Nowemiasto	133.386,-	21.450,45	16,8	17,-
20.	Podgórz	72.595,97	6.914,48	9,5	8,-
21.	Puck	94.901,72	8.838,68	9,3	22,-
22.	Radzyn	69.261,03	4.222,40	6,1	15,-
23.	Sępolno	121.670,-	19.000,-	15,6	30,-
24.	Starogard	436.717,07	62.855,77	14,4	11,-
25.	Skarszewy	118.000,-	12.000,-	9,9	16,-
26.	Świecie	396.227,-	77.425,14	19,5	19,-
27.	Tczew	795.000,-	115.500,-	14,4	25,-
28.	Tuchola	130.743,81	18.200,-	13,9	10,-
29.	Wąbrzeźno	273.318,24	44.500,-	17,-	10,-
30.	Więcbork	95.714,64	6.487,71	6,8	15,-
31.	Wejherowo	361.505,46	46.771,87	12,-	10,-
	Razem	7.464.459,17	921.619,45	12,3	przeciętnie 15,40

e/ Gminy wiejskie

/sumarycznie według powiatów/

1/ Preliminarz.

L. p.	Powiat	Ilość gmin w powiecie.	Ilość wszystkich ubogo-gminnych.	Gminy preliminowały na wszystkie wydatki. w zł.	z tego na opiekę społeczną w zł.	% stosunek preliminowanego całego budżetu wszystkich gmin do preliminowanego budżetu opieki społecznej.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Brodnicki	98	580	256.766,41	49.778,71	19,4
2.	Chełmiński	83	300	244.961,06	62.202,76	25,4
3.	Chojnicki	87	195	209.997,39	21.661,80	10,3
4.	Działdowski	42	89	77.122,08	8.021,80	10,3
5.	Gniewski	47	270	175.845,40	41.323,06	23,5
6.	Grudziądzki	84	315	265.932,-	70.757,-	26,5
7.	Kartuski	116	375	225.975,44	21.374,40	9,-
8.	Kościerski	101	180	175.081,86	27.038,08	15,4
9.	Lubawski	100	316	190.012,37	37.777,28	19,8
10.	Sępoleński	49	84	118.960,04	16.005,20	13,4
11.	Starogardzki	77	365	228.198,-	37.242,-	6,1
12.	Świecki	154	373	304.275,88	54.067,16	17,8
13.	Tczewski	24	286	228.333.03	52.789,95	23,1
14.	Toruński	69	311	217.579,80	44.526,54	20,4
15.	Tucholski	56	124	136.481,96	18.524,50	7,3
16.	Wąbrzeski	73	270	177.458,06	44.670,80	25,-
17.	Wejherowski /Morski/	101	187	146.296,33	23.657,81	16,2
	Razem	1361	4620	3.379.277,11	631.418,85	przeciętnie 19,-

2/ Wydatkowanie.

L. p.	Powiat	Gminy wydatkowały na wszystkie wydatki zwyczajne w zł.	Gminy wydatkowały na opiekę społeczną w zł.	% stosunek wydatków gminnych ogólnych do wydatków na opiekę społeczną.	przeciętne wsparcie miesięczne jednego ubogiego w powiecie. w zł.
1	2	3	4	5	6
1.	Brodnicki	300.000,-	49.778,71	16,6	20,-
2.	Chełmiński	246.118,81	70.402,76	26,6	23,-
3.	Chojnicki	167.997,82	17.329,44	10,3	25,-
4.	Działdowski	69.903,86	7.509,-	10,5	7,-
5.	Gniewski	175.249,56	41.431,13	23,6	13,-
6.	Grudziądzki	238.571,-	75.918,-	31,4	12,-
7.	Kartuski	214.288,29	21.876,65	9,8	24,-
8.	Kościerski	175.081,86	27.038,08	15,4	13,-
9.	Lubawski	228.014,84	39.760,98	17,4	10,-
10.	Sępoleński	127.195,60	17.138,17	13,5	17,-
11.	Starogardzki	227.467,-	36.859,-	6,1	8,-
12.	Świecki	289.628,48	50.725,34	17,5	25,-
13.	Tczewski	229.842,02	45.188,29	19,6	18,-
14.	Toruński	232.178,15	53.089,20	22,8	14,-
15.	Tucholski	160.444,80	19.364,10	8,5	15,-
16.	Wąbrzeski	168.585,16	44.670,80	26,5	14,-
17.	Wejherowski /Morski/	146.296,33	23.657,81	16,2	10,-
	Razem	3.414.863,58	641.737,46	przeciętnie 18,9	przeciętnie 15,-

A/ Zestawienie ogólne

1/ sum preliminowanych na cele opieki społecznej przez związki samorządowe:

a/ Wojewódzki Związek Samorządowy	zł.	1.217.282,-
b/ Powiatowe Związki Samorządowe	"	558.851,92
c/ Miasta Wydzielone	"	963.962,74
d/ Miasta niewydzielone	"	998.178,23
e/ Gminy wiejskie	"	631.418,85
Ogółem	"	4.369.693,74

2/ sum rzeczywiście wydatkowanych na cele opieki społecznej przez. Związki Samorządowe:

a/ Wojewódzki Związek Samorządowy	zł.	1.220.883,30
b/ Powiatowe Związki Samorządowe	"	562.971,41
c/ Miasta Wydzielone	"	894.226,45.
d/ Miasta niewydzielone	"	921.619,45.
e/ Gminy wiejskie	"	641.737,46.
Ogółem	zł.	4.241.438,07.

2/ z funduszów państwowych

/przekazanych na ręce Wojewody Pomorskiego/

L. p.	Przeznaczenie kredytu	kwota w zł.	Razem
I	Opieka nad dziećmi i młodzieżą i to:		
	a/ dzieci utrzymywane przez Państwo	173.362,85	
	b/ subwencje zakładom zamkniętym	35.520,-	
	c/ subwencje zakładom otwartym	22.705,-	
	d/ subwencje instytucjom opiekuńczym	9.358,50	
	e/ zapomogi indywidualne	1.590,-	
	f/ kolonje letnie	18.000,-	260.536,35

L. p.	Przeznaczenie kredytu	kwota w zł.	Razem
2.	Niezdolni do pracy	50.807,50	50.807,50
3.	Inwalidzi wojenni, wdowy i sieroty	9.005,35	9.005,35
4.	Reemigranci, repatrjanci i optanci polscy.	14.150,-	14.150,-
5.	Żywienie ludności	27.300,-	27.300,-
6.	Bezrobotni państwowa akcja żywnościowa	40.000,-	40.000,-
		razem	401.799,20

......

Uwaga: 1/Poz.1a nie obejmuje wydatków na dzieci, utrzymywane przez Państwo w zakładach w Chełmnie, /Internat Kresowy dla dziewcząt/ Grudziądzu /Internat Kresowy dla chłopców/ częściowo w Kozielcu /dzieci syberyjskie/ i Otłoczynie /Sierociniec P.K.P.D./ bowiem subwencyj na te dzieci nie otrzymały w roku sprawozdawczym opiekujące się niemi instytucje za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, lecz Komisarza Rządu na m.st.Warszawę, gdzie instytucje te mają swoją siedzibę.2/ Wydatki z poz.6 wykazane były szczegółowo wyżej w rozdziale "Zwalczanie bezrobocia".

....

3/ Zestawienie.

wydatków na opiekę społeczną na Pomorzu z funduszów publicznych

a/ samorządy	zł.	4.241.438,07
b/ Państwo	"	401.799,20
c/ Fundusz Bezrobocia	"	2.154.650,27
Ogółem	zł.	6.797.887,54

II Opieka nad dziećmi i młodzieżą.

Pomoc finansowa Państwa na opiekę nad dziećmi i młodzieżą przedstawiała się w roku sprawozdawczym następująco:

1/ Dzieci utrzymywane przez Państwo.

/z budżetu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej/

L. p.	Zakład	Stan liczebny dzieci w dniu 1.I.	Stan liczebny dzieci w dniu 31.XII.	W ciągu roku stan dzieci zwiększył się o	W ciągu roku stan dzieci zmniejszył się o	Wysokość subwencji państwowej.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie					
	a/ Oddział dzieci syberyjskich . . .	167	-	-	167	
	b/ Oddział dzieci głuchoniemych	1	-	-	1	
	Razem	168	-	-	168	89.183,15
2.	Dzieci oddane pod opiekę Pom.T-wu Opieki nad dziećmi w Toruniu i umieszczone przez T-wo w a/Schronisku im.Gen. Hallera w Ostrowitem	36	32	-	4	
	b/domu Św.Józefa w Grudziądzu	21	18	-	3	
	c/ Domu Wszystkich Świętych w Grudziądzu .	13	11	-	2	
	d/ Szpitalu Św.Jerzego w Lubawie	21	19	-	2	
	Razem	91	80	-	11	22.972,70
3.	Zakład Wychowawczy Św. Antoniego w Grabi /pow.toruński/	70	70	-	-	21.848,-
4.	Dom Sierot w Kartuzach	59	52	-	7	18.398,60

1	2	3	4	5	6	7
5.	Krajowy Zakład Psychjatryczny w Świeciu	19	19	-	-	15.372,90
6.	Pom.Zakład Poprawczy w Chojnicach					
	a/ dzieci z repatrjacji normalne	7	8	1	-	
	b/dziecko głuchonieme przeniesione z Kraj.Zakładów Op.Społ.w Wejherowie	-	1	1	-	
	Razem	7	9	2	-	5.587,50
	Ogółem	414	230	2	186	173.362,85

Uwaga pod 1a /dzieci syberyjskie przeniesiono z dniem 1 lipca 1928 r. z Kraj.Zakładów Opieki Społ.w Wejherowie do Zakładu Wychowawczego w Kozielcu, pow.Gniewski.

pod 1b /dziecko głuchonieme przeniesione w dniu 13/X.1928 r. do Pom.Zakładu Poprawczego w Chojnicach.

2/ Zakłady zamknięte

L. p.	Nazwa Zakładu	Siedziba	Kwota zł.
1	Bursa Rzemieślnicza dla chłopców kresowych	Działdowo /obecnie Grudziądz/	3.000,-
2.	Bursa przy Szkole Przemysłu Ludow.	Kościerzyna	900,-
3.	Dom Sierot Św.Wincentego	Kartuzy	4.152,-
4.	Dom Starców	Chełmża	96,-
5.	Internat dla dziewcząt Kresowych	Chełmno	5.900,-
6.	Internat dla chłopców Kresowych	Grudziądz	6.000,-
7.	Internat dla dziewcząt kształcących się zawodowo	Toruń	3.200,-
8.	Schronisko P.K.P.D.	Otłoczyn	5.560,-
9.	Sierocinice Św.Józefa	Brodnica	1.700,-
10.	Zakład Wychowawczy Św.Antoniego	Grabia	4.180,-
11.	Zakład Św.Józefa	Kamień	52,-
12.	Żłóbek Św.Antoniego	Toruń	780,-
		Razem	35.520,-

3/ Zakłady otwarte

L. p.	Nazwa Zakładu	Siedziba	Kwota zł.
1.	Ochrona	Gniew	300,-
2.	Ochrona Św.Józefa	Kamień	200,-
3.	Ochrona	Świecie	300,-
4.	Ochrona S.S.Serafitek	Podgórz	500,-
5.	Ochrona S.S.Elżbietanek	Chełmża	2100,-
6.	Stacja Opieki nad matką i Dzieckiem	Chełmża	1590,-
7.	" " " " " "	Gdynia	2950,-
8.	" " " " " "	Tczew	2575,-
9.	" " " " " "	Toruń	2390,-
10.	" " " " " "	Grudziądz	2000,-
11.	" " " " " "	Jastarnia	3500,-
12.	" " " " " "	Małe Tarpno	700,-
13.	Szkoła Pomocnicza dla dzieci niedorozwiniętych	Toruń	3600,-
		Razem	22705,-

4/ Instytucje Opiekuńcze

L. p.	Nazwa Instytucji	Siedziba	na jaki cel	kwota zł.
1.	Towarzystwa Pań Św.Wincentego a Paulo przy parafjach kościeln.	Toruń	na dożywianie dzieci	2030,50
2.	T-wo Pań Św.Winc.a Paulo	Pelplin	"	100,-
3.	Pomorskie T-wo Opieki nad dziećmi	Toruń	na dożywianie i utrzymanie dzieci	4928,-
4.	Komitet Obywatelski	Grudziądz	na dożywianie dzieci	200,-
5.	Związek Obrony Kresów Zachodnich	Toruń	"	600,-
6.	Grupa Społeczna Nauczycieli szkół powszechnych	Toruń	"	300,-
7.	Narodowa Organizacja Kobiet	Toruń	"	1000,-
8.	T-wo Ludowe	Janowo		200,-
			Razem	9358,50

5/ Kolonje letnie

prowadzone były w lecie roku sprawozdawczego przez następujące instytucje:

L. p.	Instytucja organizująca kolonję	Miejscowość gdzie urządzono kolonję	typ kolonji	Liczba dzieci na kolonii Ogółem	chłopców	dziewcząt	Czas trwania kolonji.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pomorskie T-wo Opieki nad dziećmi w Toruniu	Gdynia	lecznicza	659	227	442	86 dni- od 1/VI do 30/VI dziewczęta od 2/VII do 29/VII dziewczęta od 2/VIII.do 29. VIII chłopcy
2.	Polski Komitet Ratunkowy Dzieci Dalekiego Wschodu	Hel /pow. morski/	wypoczynkowa	299	131	168	86 dni-ze zmiennym stanem dzieci lecz nie w zamkniętych grupach.
3.	Koło Tow.Nauczycieli szkół średnich i wyższych w Toruniu.	Wielka Wieś /pow. morski/	wypoczynkowa	40	40	-	30 dni - od 10/VII do 9/VIII.
4.	Grupa społeczna nauczycieli szkół powszechnych w Toruniu.	a/Suchatówka-Wygoda /pow. inowrocławski/	wypoczynkowa	13	13	-	40 dni - od 5/VII do 14/VIII
		b/ Grabie /pow.toruński/	"	23	23	-	42 dni - od 10/VI do 21/VIII
		Razem		36	36		
5.	Narodowa Organizacja Kobiet w Toruniu	a/ Toruń Mokre	półkolonja wypoczynkowa dla szkół powsz.	69	35	34	44 dni - od 2/VII do 15/VIII.
		b/Toruń ul.Sienkiewicza	"	50	26	24	44 dni - od 2/VII. do 15/VIII.
		c/Toruń ul.Lubicka	"	50	24	26	44 dni - od 2/VII. do 15/VIII.
		Razem		169	85	84	

I	2	3	4	5	6	7	8
6.	Magistrat /Komitet Kolonji i Półkolonji letniej w Tczewie/.	Tczew	półkolonja wypoczynkowa dla dzieci z Tczewa	110	65	45	29 dni - od 10/VII. do 8/VIII.
7.	Internat Kresowy w Chełmnie.	Bukowiec /pow. świecki/	wypoczynkowa	24	-	24	61 dni - od 29/VI. do 29/VIII.
8.	Zakład Sw.Antoniego w Grabi	Grabie /pow.toruński	wypoczynkowa dla dzieci z Chełmży	24	15	9	25 dni- od 9/VII.do 4/VIII.chłopcy 58 dni - od 4/VIII do 30/IX.dziewczęta.
9.	Związek Obrony Kresów Zachodnich w Toruniu Okręg Pomorski	1/Kościerzyna	wypoczynkowa dla dzieci z	40	40	-	31 dni - od 4/VII.do 4/VIII.
		2/ Starogard	Górnego Sląska	30	-	30	30 dni-od 5.VII.do 4.VIII
		3/ Chojnice	"	40	40	-	30 dni-od 5.VII.do 4/VIII
		4/ Wejherowo	"	60	-	60	36 dni-od 5.VII.do 10.VIII
		5/ Kamień /pow.sępoleński/	"	30	-	30	30 dni-od 5.VII.do 4/VIII.
		6/Tuchola	"	40	-	40	30 dni-od 5.VII.do 4/VIII.
		7/Chełmno	"	20	-	20	31 dni-od 4.VII.do 4/VIII.
		8/Toruń	"	51	-	51	30 dni-od 5.VII.do 4/VIII.
		9/Lubawa	"	80	80	-	30 dni-od 5.VII.do 4.VIII.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	Związek Obrony Kresów Zachodnich w Toruniu Okręg Pomorski	10/Ostrowite pow.wąbrzeski	jak pod 1-9	41	-	41	30 dni- od 5/VII do 4%VIII.i 7. VIII.do //IX.
		11/Tczew	"	30	30	-	27 dni-od 8/VII do 4/VIII.
		12/Kartuzy	"	40	40	-	28 dni-od 25.VII do 22/VIII.
		13/Brusy pow.chojnicki	"	11	3	8	31 dni-od 25.VII do 25/VIII.
		14/Lubichowo pow. starogardzki	"	30	30	-	30 dni-od 25.VII do 24/VIII.
		15/Opalenie pow.gniewski	"	36	36	-	29 dni-od 25.VII do 23/VIII.
		16/Unisław pow.chełmiński	"	21	-	21	32 dni-od 25.VII do 26.VIII.
		17/Kałdus pow.chełmiński	"	25	25	-	32 dni-od 25.VII do 26.VIII.
		18/Lidzbark pow.brodnicki	"	30	-	30	31 dni- od 25. VII.do25/VIII.
		19/Kowalewo pow.wąbrzeski	"	25	"	25	27 dni-od 28.VII do 24.VIII.
		20/Grudziądz	"	10	2	8	28 dni-od 6.VIII do 3.IX.
		Razem		690	366	324	
		Ogółem		2061	965	1096	

Wydatki na powyższe kolonje były następujące:

L. p.	Kolonja w	Koszt na dzień i dziecko: całego utrzymania	Koszt na dzień i dziecko: samego wyżywienia	Ogólne koszty prowadzenia kolonji	Wydatki te pokryto z: subwencji państwowej	subwencji samorządowej	ofiarności prywatnej i instytucyj społecznych	opłat pobranych od dzieci
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Gdyni	3,88	2,90	72862,08	3300,-	-	677,25	67601,- 28 dzieci bezpłatnie, 243 dzieci ulgowo 426 dzieci po4zł
2.	Hel	3,08	2,75	16387,-	2600,-	-	-	-
3.	Wielka Wieś	4.25	2,35	5096,27	2300,-	-	-	2846,10 25 dzieci po 3,33 zł.7 dzieci po 1,66zł. 8 bezpłatnych.
4.	a/Suchatówka	3,07	2,50	1593,96	400,-	131,32	-	-
	b/ Grabia /Grupa społ. nauczycieli szkół powsz. w Toruniu	2,83	2,50	2734,60	400,-	400,- /Magistrat m.Torunia/		-
5.	a/Toruń-Mokre	1,09	-,92	2777,62	500,-	1100,-	-	-
	b/Toruń ul. Sienkiewicza	1,24	1,07	2348,68	500,-	700,-	-	-
	c/Toruń Jakóbskie Przedm.	1,78	1,14	3377,39	500,-	1100,- ad a-c Magistrat m.Torunia	-	-
6.	Tczew	1,56	1,20	5002,41	800,-	5000,- Magistrat i Wydz.Pow. Tczew	-	-

1.	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	Bukowiec	2,42	1,53	3543,40	2000,-	-	-	-
8.	Grabie	2,90	-	1948,29	-	590 Wydz. Pow. Toruń 361,60 Magistrat m. Chełmży	-	985,50 24 dzieci po 1,50 zł.
9.	w Powiatach i miastach Woj. Pom. /Związek Obrony Kresów Zach./	przeciętnie 2,30	przeciętnie 2,-	47530,39	4400,-	12269,15 /poszczególne Wydziały Pow. i Magistraty Miast/	6635,63	
1	tytułem wynagrodzenia za przeprowadzoną kontrolę lekarską na kolonjach letnich				300,-			
	Razem	przeciętnie 2,01	1,82	165.202,09	18000,-	22052,07	7312,88	71432,62

z funduszów dyspozycyjnych Wojewody Pom. 200,-

III Opieka nad dorosłymi

1/ Niezdolni do pracy

z pomocy zakładowej korzystała 1 osoba przyczem koszt jej utrzymania wynosił w roku sprawozdawczym zł. 547,50

a/ Indywidualnych zapomóg udzielono w kwocie " 5260,-

b/ tytułem jednorazowych suwencyj osobom zamieszkałym na wsiach do pracy niezdolnym, które przed utratą zdolności do pracy utrzymywały się z pracy najemnej zł. 45000,-

Razem zł. 50807,50

Podział do poz. b/ był następujący:

L. p.	Starosta Powiatowy	Kwota do podziału pomiędzy inwalidów pracy na wsi
1.	Brodnica	3000,-
2.	Chełmno	2500,-
3.	Chojnice	3000,-
4.	Działdowo	2000,-
5.	Gniew	2500,-

L. p.	Starosta Powiatowy	kwota do podziału pomiędzy inwalidów pracy na wsi
6.	Grudziądz	2500,-
7.	Kartuzy	3000,-
8.	Kościerzyna	2500,-
9.	Nowemiasto	2500,-
10.	Sępolno	2500,-
11.	Starogard	3000,-
12.	Swiecie	3000,-
13.	Tczew	2500,-
14.	Toruń	3000,-
15.	Tuchola	2500,-
16.	Wąbrzeźno	2500,-
17.	Wejherowo /Star.Morskie/	2500,-

Razem zł.45000,-

2/ Żywienie ludności

a/ Pomoc poszkodowanym skutkiem klęsk żywiołowych

L. p.	Miejscowość	Stan rodzinny dorośli	Stan rodzinny dzieci	Pomoc z tyt.Opieki Społecznej na dożywianie w zł.	odzieżowa w zł.	mieszkaniowa w zł.	gospodarcza w zł.	Razem wyasygnowana kwota w zł.
1.	Brusy	45	25	590,-	2525,-	1200,-	685,-	5000,-
2.	"	37	6	-.	1230,-	1190,-	1730,-	4150,-

Razem zł. 9150,-

b/ Indywidualna zapomoga 300,-

c/ doraźna pomoc dla ludności rybackiej " 17850,-

Ogółem " 27300,-

3/ inwalidzi wojenni.

/względnie wdowy i sieroty po nich/ otrzymali w roku sprawozdawczym następujące zapomogi doraźne z funduszów państwowych.

L. p.	Powiat wzgl. miasto wydzielone	Ilość udzielonych zapomóg	w łącznej kwocie zł.
1.	brodnicki	4	140,-
2.	chełmiński	12	255,-
3.	chojnicki	13	300,-
4.	działdowski	1	20,-
5.	gniewski	-	-
6.	Grudziądz m.	14	320,-
7.	grudziądzki	8	160,-
8.	kartuski	20	505,-
9.	kościerski	18	430,-
10.	lubawski	22	520,-
11.	sępoleński	6	130,-
12.	starogardzki	30	780,-
13.	swiecki	56	1255,-
14.	tczewski	3	70,-
15.	Toruń m.	36	1035,-
16.	toruński	11	1705,-
17.	tucholski	8	215,-
18.	wąbrzeski	12	285,-
19.	morski /Wejherowo/	1	25,-
	Razem	275	8150,-

Z pomocy zakładowej korzystała 1 osoba, przyczem koszt jej utrzymania wynosił w roku

sprawozdawczym zł. 855,35

Razem " 9005,35

4/ Reemigranci, repatrianci i optanci polscy.

otrzymali w roku sprawozdawczym następujące zapomogi doraźne z funduszów państwowych.

L. p.	Powiat wzgl.miasto wydzielone	Ilość udzielonych zapomóg	w łącznej kwocie zł.
1.	brodnicki	10	355,-
2.	chełmiński	17	954,-
3.	chojnicki	3	165,-
4.	działdowski	6	275,-
5.	Grudziądz m.	9	335,-
6.	grudziądzki	9	440,-
7.	kartuski	4	140,-
8.	kościerski	1	100,-
9.	lubawski	13	365,-
10.	sępoleński	1	50,-
11.	starogardzki	5	220,-
12.	świecki	2	85,-
13.	tczewski	4	125,-
14.	Toruń m.	64	9041,-
15.	toruński	4	105,-
16.	tucholski	8	235,-
17.	wąbrzeski	16	910,-
18.	morski /Wejherowo/	6	250,-
		Razem 181	14150,-

Akcja kulturalno społeczna na Pomorzu.

1/ Powiat brodnicki

"Domy Ludowe" w powiecie jeszcze nie istnieje. Projektuje się uruchomienie przez samorząd powiatowy domów ludowych w miastach Brodnicy, Lidzbarku i Górźnie przez powołanie do życia stowarzyszeń wzgl. instytucyj kulturalno-społecznych.

Gminy wiejskie, Gorczenica, Jabłonowo, Miesiączkowo, Nowydwór i Sumowo przystępują do uruchomienia domów ludowych, przyczem w Jabłonowie i Sumowie zamierzonem jest wydzierżawienie na ten cel opróżnionych budynków szkolnych.

"Świetlice" posiadają tylko drużyny harcerskie /poza żołnierskiemi/

Projektuje się urządzenie świetlic w gminach o poważniejszym procencie ludności niemieckiej, a mianowicie w Bukowcu, Grabowcu, Budziszewie i Konojadach. W świetlicach umieści się biblioteki i czytelnie oraz odbywać się będą kursy i odczyty.

2/ Powiat chełmiński.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją.

Tylko jedna gmina zdecydowała się przystąpić do realizacji budowy domu ludowego, reszta gmin odłożyła tę sprawę na przyszłość z powodu braku pieniędzy.

Samorząd powiatowy ma zamiar oddziaływać na ludność za pomocą referenta oświatowego w kierunku popierania akcji kulturalno-oświatowej, do której ludność odnosiła się biernie z powodu nieuświadomienia.

3/ Powiat działadowski.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją.

Projektuje się budowę domu ludowego w Działdowie, /zajmuje się sprawą T-wo Czytelni Ludowych w Działdowie, urządzając na ten cel loterję fantową/ i Iłowie

"Swietlica" znajduje się w gminie Wielki Łęck, czem zajmuje się miejscowy proboszcz przez wydzierżawienie sali na odczyty, pogadanki i przedstawienia teatralne. Przy pomocy materjalnej władz będzie można w miejscowości tej uruchomić dom ludowy.

"Bibliotek" wędrownych T.C.L. znajduje się w powiecie 8, rozmieszczonych u księży i nauczycieli. W przygotowaniu 20 nowych bibliotek.

4/ Grudziądz /miasto/

"Dom Ludowy" nie istnieje, natomiast istnieje dom Towarzystw "Bazar" Spółdzielnia z o.o., gdzie wszystkie T-wa mają dostęp. Zresztą brak akcji kulturalnej na terenie miasta nie daje się odczuwać, gdyż przy każdem T-wie, czy to oświatowem, zawodowem lub społecznem, istnieje możność urządzania imprez oświatowych oraz czytanie czasopism i książek. Projektuje się utworzenie instytutu Rzemieślniczego, z możliwością dokształcenia dla rękodzielników.

"Swietlica" została utworzona przy Lidze Przeciwalkoholowej z możnością korzystania przez każdego z obywateli przy taniej szklance herbaty i godziwej lekturze. Dla Tow.Kościelnych istnieją oddzielne salki, gdzie młodzież pod kierunkiem księży spędza wolne od zajęć chwile, nie będąc narażona na wpływy ulicy. Poza tem istnieją dwie czytelnie T-wa Czytelni Ludowych.

5/ Powiat grudziądzki.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Projektuje się budowę domów ludowych w Linowie i Szynwałdzie. Poza tem przewidziana jest systematyczna praca kulturalno-oświatowa w powiecie w porozumieniu z wszystkimi kierownikami szkół. Zamierza się organizowanie kursów dla dorosłych, reorganizacja bibliotek wiejskich, organizacja Uniwersytetów Ludowych, kół teatru ludowego, odczytów z przezroczami, urządzanie obchodów, wieczorków itd. narodowych.

6/ Powiat kościerski.

"Dom Ludowy" pobudowano w Nąglikowicach. Dotychczas domów takich nie budowano, gdyż prawie każda wioska posiada przy oberży salę dla użytku towarzystw, pobudowane za czasów zaborczych przez oberżystów Polaków. Gdzie sali takiej niema, korzystają towarzystwa z sal szkolnych. Dlatego na ogół brak domów ludowych nie dał się odczuwać.

Projektuje się pomimo ogólnego braku gotówki oraz trudności w uzyskaniu kredytów, budowę domu ludowego w Skarszewach, mieście najbardziej zagrożonem przez niemczyznę. Dom ten zamierza się uruchomić przez rozbudowę istniejącej ochronki. Fundusz na ten cel zbiera się już. Dalszy dom ludowy powstać ma w najbliższym czasie w Kościerzynie. W reszcie powiatu prowadzi się usilną akcję celem zainteresowania ludności tą sprawą i jest nadzieja, że przy pomocy samorządu powiatowego akcja kulturalno-oświatowa dozna rozszerzenia.

7/ Powiat lubawski.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Projektuje się utworzenie świetlic ludowych w gminach Gryźliny, Łąkorz i Janielnik z biblitoką i aparatem radjowym. Pozatem utworzony został przy Wydziale Powiatowym referat oświatowy, który oprócz oświaty pozaszkolnej prowadzić będzie także akcję kulturalno-oświatową.

8/ Powiat sępoleński.

"Dom Ludowy" w Sępolnie został ukończony i zostanie otwarty dnia 13.bm. Srodki na budowę tego domu łożyły Wydział Powiatowy, parafja katolicka i społeczeństwo, ażeby wystawić pierwszorzędną placówkę kulturalno-oświatową. Projektuje się utworzenie domów ludowych w Więcborku i Kamieniu - realizacji spodziewać się należy w roku przyszłym. Naogół potrzeba będzie jeszcze dużo pracy uświadamiającej, ażeby przekonać ludność o celowości zarządzeń w tej dziedzinie. Projektuje się utworzenie jeszcze w bieżącym roku "Swietlic" przynajmniej w gminach kościelnych jak w Wałdowie, Sypniewie, Lutowie, Wielowiczu, Dąbrówce, Komierowie i Sośnie, w ośrodkach większego skupienia robotników. W przyszłości można będzie z tych świetlic utworzyć domy ludowe.

9/ Powiat starogardzki.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Projektuje się utworzenie domów ludowych w Starogardzie, /zakupiono plac budowlany/ Zblewie, Skórczu i Lubichowie. Pozatem zamierza się otworzyć w półroczu zimowem w szeregu gmin kursy wieczorowe - dokształcające, oraz z inicjatywy Związku Obrony Kresów Zachodnich "Uniwersytety Ludowe". Z czasem istnieje zamiar sprowadzenia większej ilości aparatów projekcyjnych, które się umieści w ośrodkach oświatowych powiatu. Czytelnictwo jest naogół postawione na wysokim poziomie, dzięki akcji prowadzonej przez T.C.L.

10/ Powiat świecki.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją i nie zamierza się przystąpić do budowania ich, gdyż w powiecie rozrzucona jest gęsta sieć sal prywatnych, które służyły za czasów zaborczych jako ostoja polskości, dobrze stosunkowo urządzonych, ze scenami teatralnemi i ubikacjami pobocznemi, które służą celom oświatowo-kulturalnym, jak przedstawieniom amatorskim, wyświetlaniu obrazów, kursom itd.

Czytelnictwo jest dobrze rozbudowane, bo istnieje aż 40 bibliotek /w zarządzie T.C.L./

Wydział Powiatowy ma zamiar sprowadzić 6 aparatów świetlnych, które rozmieszczone będą w głównych ośrodkach kulturalnych powiatu.

11/ Powiat tczewski.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Natomiast w Tczewie i przeważającej części gmin istnieją salki, połączone niestety z wyszynkiem napojów alkoholowych, które służą naogół do celów kulturalno-społecznych.

W kilku lokalach, mających salki odpowiednie do celów kulturalno-oświatowych istnieje zamiar urządzenia "Swietlic" po odebraniu konsensu na wyszynk napojów wyskokowych.

W Tczewie zabiega T-wo Czeladzi Katolickiej o budowę własnego domu, lecz brak narazie funduszów stoi na przeszkodzie realizacji planu.

12/ Toruń - miasto.

"Domy Ludowe" w mieście nie istnieją i nie daje się odczuwać ich brak z powodu istniejących, przez miasto utrzymywanych, innych placówek kulturalno-społeczno-oświatowych jak: teatr miejski, książnica im.Kopernika z książkami i czasopismami.

Poza tem istnieją: czytelnie ludowe z T.C.L., "Uniwersytet Ludowy", i różne T-wa o pokroju oświatowo-społecznym.

Związek teatrów ludowych zamierza wybudować własny dom na modłe "domu ludowego" zaś staraniem grupy społecznej nauczycieli uruchomiono świetlice dla ludności robotniczej na przedmieściu w Mokrem z wykładami i odczytami przez radjo-aparaty itd. Oprócz tego czynne są różne T-wa przy kościołach katolickich pod kierunkiem duchowieństwa, dbające o moralny rozwój dzieci i młodzieży.

/ Powiat toruński.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Projektuje się budowę domu ludowego w Chełmży i Podgórzu. Na cel ten zebrano już około 27000,-zł. oraz zostały zainteresowane akcją szersze warstwy ludności tak, że został powołany komitet, który się zajmuje sprawą zbierania funduszów i to z

1/ dobrowolnego opodatkowania ludności

2/ darów gotówkowych lub w materjale

3/ dochodów z imprez oświatowych i

4/ subwencyj samorządu powiatowego i Państwa.

Wogóle sprawa budowy domów ludowych przedstawia się niedźle i jest nadzieja, że powstanie w powiecie kilka ognisk oświatowych, opartych na omawianej akcji.

Poza tem projektuje się w roku 1930/31 budowę domów ludowych w gminach wiejskich

1/ Brąchnowie lub Lubiance oraz w Gostkowie lub Grębocinie.

2/ Dom katolicki o charakterze "domu ludowego" w Papowie Biskupim.

3/ Dom Ludowy w Lubiczu przekształcony z dawnego urzędu celnego, oraz w Lulkowie, Kamionce, Rzęczkowie lub Łążynie i w jednej z gmin północnych Zelgnie, Słąpem lub Dzwierznie.

"Swietlice" zamierza się uruchomić zasadniczo w każdej gminie wiejskiej w istniejących salkach prywatnych lub salach szkolnych.

14/ Powiat tucholski.

"Domy Ludowe" nie istnieją w powiecie. Projektuje się budowę domów ludowych w najbliższym czasie w Tucholi i gminach wiejskich Gostyczynie i Jeleńczu. Narazie powziął Magistrat w Tucholi uchwałę co do budowy świetlicy i na ten cel gromadzi fundusze.

Naogół utrudnia przeprowadzenie planu akcji brak odpowiednich kredytów i trudności uzyskania pożyczki. W gminie Gostyczynie ~~xxxxxxxxxxxx~~ zamierza się pobudować nową siedmioklasową szkołę powszechną, a obecny budynek przeznacza się na dom ludowy. W gminie Jeleńcz rozpoczęła się budowa sali parafjalnej, mającej służyć także do różnych celów oświatowo-społecznych.

15/ Powiat wąbrzeski.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją. Projektuje się budowę tychże domów ludowych w pierwszym rzędzie w miastach Wąbrzeźnie /zajmuje się sprawą, "Bractwo Strzeleckie" które w najbliższym czasie zamierza przystąpić do budowy domu ludowego/, w Golubiu posiada miasto wielki dom miejski z salą na przedstawienia i dla gimnastyki, gdzie można będzie prowadzić odpowiednią akcję kulturalno-oświatową. W Kowalewie natomiast istnieje kilka dużych sal prywatnych i dwa wielkie budynki szkolne w których można będzie urządzać, jak to dotychczas się dzieje, różne imprezy narodowo-kulturalno-oświatowe.

Akcja kulturalno-oświatowa w gminach wiejskich prowadzona będzie przez Komisję oświatową, wyłonioną z Sejmiku Powiatowego i pow.referenta oświatowego wraz z nauczycielstwem powiatu.

16/ Powiat Morski.

"Domy Ludowe" w powiecie nie istnieją.Natomiast istnieje "Uniwersytet Ludowy"w Zagórzu i Dom Sokoła w Pucku. Pozatem została już ujęta akcja budowy domu Sokoła w Wejherowie oraz domu ludowo - oświatowego w Luzinie.

Projektuje się budowę domów ludowych w Kielnie, Strzępczu i Starzynie.

17/ Gdynia - miasto.

"Domy Ludowe" w mieście nie istnieją. Projektuje się wybudowanie dla Gdyni jako miasta portowego, które rośnie w szybkim tempie, specjalnych urządzeń kulturalno-oświatowych, któreby odpowiadały potrzebom ludności miejscowej i napływowej, W tym celu została zainicjowana w roku ubiegłym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu budowa "Hotelu robotniczego", który jednakowoż wobec zbyt prowizorycznej budowy nie służy celom zebrań i wypoczynku dla robotników portowych. Dopiero po umieszczeniu w nim urządzeń sanitarnych i kulturalnych oraz poprzebudowie, należy się spodziewać, że będzie odpowiedni do omawianej akcji kulturalno-oświatowej.Prowadzone są starania u firm portowych, by znaleść potrzebne fundusze. Rozpoczęta przez Miasto budowa drugiego domu robotniczego została wstrzymana z powodu braku funduszów.

Sprawa pomieszczeń i urządzeń kulturalnych dla przebywających w sezonie letnim wycieczek z całej Polski nie jest jeszcze rozwiązana.
Liga Morska i Rzeczna próbowała wybudować "Dom Turystyczny" jednakże wobec trudności uzyskania terenu pod budowę od organów Ministerstwa Robót Publicznych oraz wobec - braku kredytów w Banku Gospodarstwa Krajowego, musiano od tego planu odstąpić.
Kwestja urządzeń kulturalnych dla stałej ludności miasta jest o tyle utrudniona, że ludność miejscowa, mająca środki materjalne, nie odczuwa zbytnio potrzeb kulturalno-oświatowych i z tego powodu z datkami na te cele nie spieszy. Magistrat zaś jako jeszcze młody, i nie zasobny dużo pomóc nie może. Z inicjatywy prywatnej założona została prywatna książnica, licząca kilka tysięcy tomów, połączona z wypożyczalnią książek.
W budowie "Domu Robotniczego" wyraziło Ministerstwo Przemysłu i Handlu gotowość przyjścia z pomocą zainteresowanym organizacjom robotniczym przez dostarczenie narazie terenu pod budowę.
Ogółem powiedzieć więc można, że akcja kulturalno-oświatowa na terenie Gdyni jest jeszcze w zarodku z powodu braku funduszów.

Naczelnik Wydz.Pr.i Op.Sp.

Kruszelnicki

/Kruszelnicki/